

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§. 20. Venit tibi. Christus Deus est, & thronus illius Règalis, sicut sol, ac regnum illius velut Dei: solu[m] & totaliter in nostru[m] commodum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](#)

fuerat, & facultates vestras quibus familia sumptuosa coleretur. Non potest hoc Rex excusare: si tamquam hoc ex se non habeat, sumendum est maiestatem & republikam tenet enim illa eius tueri. Maestatem & tandem de illo dicatur: tolleris fibi, captiuitas, &c. Imo fraudebit aequitas ut vos ipsi inducatis, quo Rex sic siue Regni statum conferre incoluerint.

Hoc et modo fieri, ut etiam beneficia quae facias & illud quod ipse dabit, non poterit esse nisi ex eo quod vos illi prius dederitis: & primò illi republikam quidquam largieris, quamcumque ipse capiatur; & hoc tanto verius est quanto Rex fortior soniter inflatur cuiusque potestas ac regnum minus stabilitum: tunc enim omnia accedit, ut ab his & illis recipiat ad decens Maiestatis Regia stabilimentum. Hoc necessarium dicimus in omnibus terra Regibus: quoniam regna confundantur gravaminibus & tribulati stabilitati: ita ut omnes passim obnubimur & conquerantur, quod illi est necessarium inibidem nec hoc Tyrannidem arguerentur in eis, qui Regem illum creantis ius sibi vendicare & illa exigendi. *Hoc est ins Regis, qui impinguem est vobis nam de lute competit Regibus modis deficientibus exactiones & padagmata impovere iuxta oblatam necessitatem reique instrumentum, ad quae soluenda tenemini in conuicta et tentitia Apollonii: Cui tributum, tributum, cui vestigia, vestigia! Conformerit de domo illi Salvatoris: Redite quae sunt Caesaris, Ceteri.*

j. 20. Venit tibi Christus Deus est, & thronus illius Regalis sicut sol, ac regnum illius velut Deus: plenum & totaliter in nostrum commode dum.

15. 62. Si sunt Reges terre, nam corum Maiestas fundatur, solidatur, & consistit in eo quod habentur; & hic maiori praefulget dignitatem, & Maiestate illustriori, qui plura sibi afflunt, & cuiusmodi liberalitate regna profunduntur vestigia, pedagia nana, exactiones, exercitus, & ceterum. Porro Rex hic venit tibi non venit ut tu capias quod tuum est avarus & pauper: sed undeque quidquid suum habet diues & liberales non veni hibi terrena diuitias sumptuarias, sed suis largitoris celestes. Non ut illi viribus subversis corporibus quibus mundi conquistari possint, ut illi ibi compates regna Dei semper. Simon Laius de la Nara, Tom. IV.

pietatis: Non auferet tibi patrem, non vitium, quo vitam sibi conferret, sed largitur ut corpus suum & sanguinem sub accidentibus panis & vini, ut vitam suam eibi tribuat interminabilem. Non ideo ut vitam tuam pro illius immunitate discriminasti exponas, sed moriturus, ipse ut vitam tibi tribuat immortalem. *Nobis datum, nobis natus, canit Ecclesia: parvulus natus est nobis, sic nos loquitur Propheta Ieremia: Natus est nobis Saluator, ita proclamarunt Angelii.*

Quam graphicè nobis regem hunc deferibit David. *Misericordias Domini in eternū contabo: Ps. 88. 13.* nam ad litteram de illo loquitur, & promittens illum Pater eternus mundo, sic autem *Thronus eius fecit sibi in conspectu meo. Ecce Thronus sedesque Regis sicut sol in oculis meis. Sol aperte dicitur 11. Rex omnis naturæ creare quem ut talen Deus Thronus fixit in celo. Quale est hoc solis regnum? qua ciusfoliatione regnat in mundo? nunquid sibi sumit compandum bonum est in creaturam, super quas radios ratur, potestatis sua, splendoris, calorisque diffundit? nequamque sed illis tribuendo quidquid in illis bonum inuenitur. Lunæ impetrat pulchritudinem stellæ lucem, terra virtutem producendi in abundantia venit suis aurum, argentum, aliaque metallis, campis fecunditatem, herbas plantasque germinandi, arboribus vitam vigoremque communicat fructus proferendis, aquis pescis animandi, floribus ut vernalissimi prodicat: Itaque nihil nec atomū quidem ab his sibi mortuas creaturis, nullamque nouimus, quæ non ab eo recipit id omne quantum in se continet bonum: Hoc enim ex ore Davidis intelligimus. Non est quid se Ps. 88. 6. abscondat à calore eius. Tali est hic Rex eminēt. 10a. 5-43.*

et illis spectante, sed ipse omnibus largitur quidquid boni, venusti, gratique possident. Angelis tribuit lucem, Patriarchis fidem, Prophetis spem, Charitatem Apostolis, fortitudinem Martyribus, sapientiam doctoribus, confessoribus gratiam, virginibus munditiam, & penitentibus indulgentiam. *Omnia per ipsum et in ipso continentur in uno apostolum: sine in celis sine in terra. Itaque nihil est boni quod aliquis in regno illius habeat: quod non ab hoc sole divinitus sit collatum, sitque participatum.*

Hoc eximius ille Theologus Doctor D. Iosephus expoluit aduentum huius Regis nobis enarrans. Ne veteraris quid veniat ablatus quod eis sunt, teque illi datum, quod in te possidet bonum:

ut ipso ille potius: immo vero plenis opibus venit celestis, ut ipso Dei filius, canticus est huius solis digni plenitudo, ut nihil ipse recipiens a creaturis suis, veniat eo modo illas dictaturas, ut quodcumque qualibet eorum bonum possidet, a perfectissimo & excellensissimo vique ad minus in affectione, tunc eius sit adserendum liberalitatem ipsum audiamus. *Vidimus eum plenum genitio & veritatis, de cuius plenitudine nos omnes accipimus, gratiam pro gratia: a prima vique ad ultimam.* Perpende an non bene dixerit: *Toronus eius sicut sol in conspectu mos.* Et Metaphorā hanc vicerius prosecuti clarus intelligemus; si solem statueris velut Regem cuiusdam civitatis ety stalling sive Adamantibus constructa, qualem vidit idem Apostolus Iohann. Quid esset, quarto, regnare solem super illos? an ipse ab illis suam mutuaret lucem, diuitias, & pulchritudinemne quamquam, sed ipse illis suam communicaret. Primum: ipse est, qui dedit illis esse adamantes: nam ex mortua sua terra canunt erant communis. Secundum: super illos radians, singulis dare esse quoddam Solis participatum, vi fungi ipse sol esse viderentur. Tertio: ipse esset, qui non vulgarem tribueret venustram, & pulchritudinem illis omnipotens partibus, & argulis si habent. Itaque quantum illi bonum, in se & in omnibus partibus suis haberent ab ipso sole procederet. Hoc est regnare Deum in animabus in illis residere, vt sol residet in adamantibus. sumens non ab eis bonum, sed tribuens & efficiens quidquid in illis est: primum tribuens eis esse quoddam gratia divinum, quod docente D. Petro, diuina quadam est participatio naturae, & secundo: locupletando, pulchras reddendomines earum partes: viuā fide intellegimus, ipsi & Charitate voluntatem, omnes potestas donis eximijs & celestibus: Tandem Deum se ipsum bona sua donante conferendo anima. *Veni ibi.* Tali modo est Regem Deo propriissime conuenit: unde dicente hoc Propheta de ipso, consequenter afferit ariquo eum esse Deum: *Qua ratione in suo regno, Deus regnat?* qualiter cum illo agit?

IV.

Notissima est Apostoli doctrina scribentis ad *Corythios*, ubi declarat quale sit regnum Dei, hoc doce & qualiter in eo Deus sit regnator. Supponit, quod Christus venerit regnum sibi lucraturos, in quo Deus perfectè regnet: hoc autem dicimus esse SS. Regnum: hoc obtainuit & de manibus ac potestate Diaboli vendicavit, quod ipsum coquirit & habilit, virtute passionis suæ ac mortis quamduo mundus sibi daturus. *Quando, vero, si-*

nem, hic accipiet iudicatus veniet, & tunc hoc regnum electorum suorum congregabit, atque eum illis omnibus altiora celi penetrans offenter illud tradecere Patri suo aeterno. *Finis, cum tra. 4. Cor. 15.* dederit regnum Deo & Patri cum evanescerit 15.23. omnem principatum & praesidium. & virtutem, &c. ut si Deus omnia in omniis sit. Quo tempore mundus confundit, magnus his Rex suum gubernat regnum, ministero stenos Angelorum, Archangelorum, pectusatum, & virtutum: etenim illis praepicit per illa omnia subvenient que libelis suis sunt necessaria, & regni huic condunt confirmationi, per ipsos caelos mouet, protegit promiscias, conservat ciuitates, homines custodit, & electos, quos illumina & doceat ministerio & instigatione Angelica. Quamobrem cecinit vates Reginus, *Immitis Angelus Domini* Ep. 13. in circuio timenitum eum & eriperet eos. Pariter affunxit prelatos superiores, Doctores & ministros: porro tunc temporis hac omnia celabunt.

Christus igitur hoc eximio suo regno ascendens 63 in celum illud Patri suo aeterno offeret tradecet, gloriosum *Cum tradiderit regnum Deo & Patri.* Non vulgare neque leuem continent haec verba Christi difficultate, quae SS. Patres varijs doctisque eius regni id elecent tractabitis: nominatio autem D. Chrysostomi fieri illis nunc immortaris sequitur tantum. Patri modo sensum quem ipsi declarant superificiale, tenet nobis Apostolus Christi representans cu illa glorioza Societate aetendente quam dicit *pof Ep. 4.* regnum suum quod aeterno Patri in hac verba confererabit. Misisti me Pater mi in mundum ut generis humani regnum conqueram graui per Diabolum oppressum seruitute: iam eius operatus sum redempcionem, iam illud conquisi & precilio decerpsum legitimo victor obtinui in capo Calvariae, meritis passionis mea & mortis iniunctis: Hic illud sibi dedico, vt tuum sit atque in eo regnes in aeternum. Tunc regnabit Deus in ho regno perfectissime. Iam regnat Deus in hac vita in animabus iustorum per gratiam, divinū regnare illis esse tribuens participatum, eorum intellectū Deum in illuminans, voluntatem insinuans, memoriam anima excitas: sed perfectè plene & integre non regnare: quia regnare Deum in anima, nihil est aliud, quam illi totas diuitias, thefauros immo seipsum communicare: illam in se ariquo in potentis suis cum spiritualibus tum corporalibus perfectam elaborare. Hoc perfectè tunc & complete efficer, vii futurus est omnia in omnibus. *Vi sit Deum emita in omnibus.*

Brevi-

Prebeat his verbis eleganter exponit Apost. quid sit regnare Deum perfectè in hominibus: tempore, quod sit omnia in omnibus. Deus Rex est omnis universalis, unde in illis omnibus est per eum, præstans & poterat: quia vero est simplicissimum & indivisibile, totus est in omnibus illis, datus illis esse & proprietates singulis naturæ suæ conuenientes, ut explicat Theologus filius D. Tho. Itaque nos est hic Rex emperiosissimus in ipsius rebus aliquid ab eis futurus, sed dans illis tantum quantum esse bonum que continent. Verumtamen non est omnia in omnibus: quia quibusdam esse quoddam tribuit & proprieates, & alijs alias: Cælo præstat incorporeum verum non sensum: soli lucem, non tamen vitam: splendorem illis fed nequamq[ue] intellectum: refrigerandi fontibus, sed haud quam incorporeos: Odorem floribus sed non splendorem: Ceres accepit ab ea agitatem, non fortitudinem: Leo fortitudinem sed tamen pulchritudinem: Pavo gaudet pulchritudinem non claritate, &c.

VII. Numquid audire quærit D. Amb. quod diciatur homo à Deo creatus secundum animam, ad imaginem & similitudinem Dei? quid est hoc? etenim tu de declaratum: anima tota est in toto corpore & tota in qualibet eius parte: non est maior in paribus minor: us, nec minor in minoribus. *Ecclesiastes 10.10.* Et tota in qualibet parte. Quoniam tota est in illis paribus: quia indivisibilis est: autem tota sit in omnibus paribus, non tamen est omnibus illis, quia omnia sua operationes operantur omnibus illis. Vismus operari in oculis, & non in auribus: auditus in auribus, & non in naribus: effectum in auribus, & non in linguis: gustum in linguis, & non in cerebro: immaginari in cerebro, & non in manibus. *Ecclesiastes 10.10.* *Animam in suo corpore ubi- lio de quo viget vestigia illud, membra & gubernans deponit. Secundum in minoribus corporis pars membris maiori sunt & in minoribus minor: sed in minimis tota.* *Deus in maximis rebus.* Et in hoc iuxta eundem, similiter est Deus: quia Deus totus est in omnibus operi- possumus, operando in singulis quicquid singuli boni habent, posse in quibuscum venirentur, ut in floribus, in alijs gultum & sapore fieri in fructibus, in alijs vaporis calis in corporacionem, in nonnullis bonis habent adest tribus eis præcellentem sapientiam velut in Salomon, in alijs extreman- palitudo: velut in Abalone. Verutamen in celo regnat Deum perfecte in regno suo, et quod terram se tradidit omnibus: Itaque omnia in omnibus. *Erit omnia in omnibus.*

Primo: se dabit rotum omnibus, quia sanctorum VIII. singulis se viciet, statuens scipium in anima sua. Quia et a- gulum: velut si sol se adamanti vniuersitatem intrinsecione Iesus: Itaque scipium tradet, enim in efficitur & Deus in Trinitate in persona omnipotentiam suam, &c. cælo erit nützlich, gloriam, omnes diuitias, diuinamque omnia in cælestidinem. Secundo: erit omnia in omnibus, omnibus: quia in omnibus & singulis producet quicquid boni est & Deus produxit in eternis. Solis pulchritudinem, stellarum splendorum, cælorum incorruptionem, fontium refrigerationem, florum venustatem, doctriam omnium possibilis sapientiam, robur fortium tantum quantum quis potest imaginari. *Erit omnia in omnibus:* de quo aliquid diximus in Evangelio de transfiguratio- ne. O Beatus statum, in quo quisque beatorum habebit in se omnes quas creavit Deus perfectio- nes in mundo, & illas quidem perfectiores ini- mities. Ecce quid sit regnare Deum in regno suo amatum.

Hac est huius conditio Regis quod se to- 64 *¶*

tum tradat ijs, qui sunt de regno suo, & per hoc omnes subditos suis Reges constituit, maxima ille Apoc. 5.

Iud. Ioannis: *Fecisti nos Deo nostro regnum,* & *sacerdos tu & regnabimus super terram:* modum 10.

Quid sit micemur loquendis regnum & regnabimus Vera- regnum?

Et ibidem videtur imprædictas. Etenim Rex ipse regnabat in regno, non autem regnum regnat. Hie regnabit

licet complice qualis sit hic Rex: quia regnare ipsum, nihil aliud est, quam te ipsum regno suo

tradere, illudque ita nobile, præcellente redditus & opulentum, ut faciat regnum eius regnat. Ex

his intelleges, quo Deus seruac desiderio con- quirendi anima eum regnum, atque in ea teg-

nandi. Domine quo sine dicideras hoc? quia mo- ratus intentione tanto hoc studio proferri: quia

mentem sic omnem monili lapidem veniendo in munib[us], portas & crucatus ales horrendos

metuimus crucis patendo? ut hoc animæ tuae regnum nihil obtainem. Quid autem per hoc tibi Domine lucratis? numquid tibi accrescent, bonæ augentur diuinae? vices obitimes maiores? non hoc præcedit, ut lucretur aut recipiat ipse, sed ut tibi tradat & tribuat: natura haec est ho- ni, ut te communiceat & infinitam habet inclina- tionem bonum infinitum, atque immensum

communicandi se desiderium. Hoc est quod nostro longiori modo Dei pectus coagulat;

Hoc est quod ipso mouet & instigat ut querat, cui bona sua & diuitias communiceat: velut molier cui præ copia lais vbera dilatatur, cujus haec vicia illi diliguntur, ut q[ua]dra omni illius recipiat & exfugiat, nec sit vel castella. Hoc

68° M^oM. QVADRAGESIMA PRIMA. DE INGRESSV D. IN HIERVSALEM.

supposito non à te flagitat, vt tē disponas quātus
in te regnet, cumque vt Regem suscipias, vt
illi largis tribus de bonis tuis terreis, sed vt
ab illo recipias bona illius caelestia, diuina eius
dona, eaque in tui beneficium. Hac de causa ius-
tū condēnabit leditiosos, qui noluerunt eum
recipere in Regem, dixerintque cum alijs: Nolu-
mus hunc regnare super nos: quia tam excellētia
dona opeique caelestes recipere contēplerunt,
qualia offerebat illis in illis regnando.

Luc. 19.
14.

X.
Regnat
Deus in
nobis,
nobis ad
salutem.
P. 143.
15.

Hac igitur est propria Deo conditio, venire
vt regnet praeceps ad regni sui salutem & inco-
lumentate. Iure merito potest l' almenita tale reg-
num beatum proclamate. Beatus populus eius
Dominus Deus eius. His conuenienter optimè re-
quirit Propheta ab urbe Hierusalem, vt gaudio
tripudie infolet: Ecce Rex tuus venit ibi: est en-
temen hic Rex verus Deus aque vt talis
venit tibi eius aduentus no co dirigitur, vt illi
te tribus, sed ipse tibi sua largiatur dona, gra-
tias, misericordias, seipsum, corpus suum, sanguine,
animam, vitam, merita. Sacra menta. Adeit vt
lucem intellectui tuo infundat, voluntatem affi-
ciat, mundet conscientiam, peccata remittat, vul-
nera reparat, iustitiam corrotetur, iusq; tibi
tribuat celi regna possidendi. O quis ille Rex! li-
ceres hic repetere dicuris quos Dominica ter-
tia Quadragesi proposimus de laida, duos esse
Reges qui totum mundum inter se diuerterunt,
Christum & diabolum. O quanta in personis, in
prætentoribus & operibus differentia Diabolus
Tyrannus Rex crudelis, cuius proprium nomen
est mors & perditione, testis Job, omni studio co-
natur regnum anima tua libi conquerere & quid
agir? pedit, austert, occidit perlit gratiam, aufer-
ius ad calum, vitam occidit spiritualem, chari-
tatem ipsis stellis chairetem, domi dispersit spir-
itus. S quorum quodlibet tori præponderat na-
turæ creatæ. Quid egit in prodigo illo, nisi fa-
cultates eius quas de Paris iuri optimi domo de-
vulerat, confumere, delapidare, deglutiire? He-
quam crudelis ille Rex, quam feruus ille Ty-
rannus.

Venuntamen hic caelestis Rex sibi sua ti-
bi largiuntur dona, gratias & seipsum: idque a-
deo perfecte & integrè, vt si rem diligenter at-
tendas: cum sit ipsis adeo locuples & primogeni-
tus exterritis, nihil inuenies quod non voluerit
tibi prædestinare. Angelos fuos destinavit tibi culto-
des, Apostolos prædicatores, doctores tibi ma-
gisterios, Martyres te confortantes, confessores te
absoluentes, sacerdotes tibi mediatores, sanguine
suum tibi lavacrum, carnem in alimentum,

Sacramenta quæ te viuiscent, passione suam,
& tormenta, quæ Patri caelesti offeras in tuorum
criminum indulgentiam. audi Apostolum. Om. 1. Cor. 4.
mīa vespere fuit fuit Paulus, fuit Apollo fuit Co-
phai, fuit mundus, fuit vita fuit mors, fuit praefra-
ita fuit futura, omnia vestra sunt. Quis ergo cre-
dat ò Misericordia mortalium, quod Regi hunc in
animam tuam deneges ingressum, & leditum fi-
gas Regemque in illam adm̄ das diabolum; qui
non aliud quam quod latroni proprium est agit,
furari, malitiae, & occidere. Autem & prima credere
veritati. Fui non venisti nisi ut fuerit. Et mallei Ioan. 10.
& perdas. Ego veni ut vitam habeam, & abun-
dans habeant.

9 21. Venit tibi. Cum tibi totus veniat, dicit
tamen: Dominus his opus habet quia:
illud ipsum quod accipit, tibi proficit, ut des-
clarat lineum de celo descendens.

P Orò non leuis ex prædictis oritur difficultas: si namque Rex his eas sola mente venit,
vt tribuat, qua ratione ingressum suum in-
choat denotando necessitatem & iumenta postu-
lando aliena, iubendo illa sibi adduci, & respon-
deret renitentibus: Dominus his opus habet? Num
quid illi familiare est quod à me in eam recipiat
animam, intellectum, cor, operas, vesta, imo etiā
ipfas meas curas, & cogitationes? numquid à me
postulat, vt illi iam perfectè seruum vt ne mi-
nimū quidem in minimo suo præcepio defi-
ciam admittat tamque rigorosus in illo perhi-
bet, vt testetur Apostolus Iacobus, quod licet
aliquis omnia feruat, nunquid tantum transfe-
diat acieram incurat omnium, quæ ex alio-
rum obseruatione, sibi fuerat lucratissimæ. Quis-
tam legem feruauerit, offendat autem in tunc, fa-
tus est omnium remi. Sic est ve aī, quod petat,
veruntameū hoc non sibi, sed tibi nunquid com-
modo. Nō quico fatigari verba illi, quæ Do-
minus olim dixit Moysi. Quis dat taliter habet. Domini
mentem, vt timeam me. Et custodiatis uniuersa 29.
mandata mea in omni tempore, vt bene facias. Et
filii eorum in perpetuum. Perpende ardentissimum
Dei desiderium: Quis dat hæc ea est forma loquendi,
quæ desiderium explicat anxiū & ardēns, quod
cordis visceris lauantur. Eo modo desiderium suum
David explicauit bibendi aquam de cisterna se flagrat-
thilem. Quis des mibz potum aquæ de cisterna Re. Deus no-
thilem. Hac simili phrali pectoris expulit an. Rex alo-
gustias, dum moritur in peccato Ablalou patritis de-
cida, dolenter nimis lugens filii sui damnatio deti-
nem.